

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาระดับปริญญาโทที่มีผลสำคัญในการนิเทศงานและพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ในการนำการเกษตรเข้าร่วมโครงการพัฒนาการเกษตรและชนบท และปัจจัยนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในพื้นที่จังหวัด ในภาคตะวันตก ผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย แสดงผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียงตามลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรตำบล
- ตอนที่ 2 ทักษะของเกษตรตำบลที่มีต่อระบบการนิเทศงาน
- ตอนที่ 3 ทักษะของเกษตรตำบลที่มีต่อเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ
- ตอนที่ 4 การพิสูจน์สมมติฐาน
- ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการนิเทศงาน

ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลบางประการของเกษตรตำบล

จากการศึกษาภูมิหลังของเกษตรตำบลด้าน เพศ, อายุ ระยะเวลาในการทำงานจำนวนโครงการที่รับผิดชอบในการดำเนินงานพื้นที่ พื้นที่ทำการเกษตร ลักษณะของพื้นที่ ภูมิลำเนาเดิมและอื่น ๆ ปรากฏผลดังนี้

1. ลักษณะพื้นฐานของเกษตรตำบล

1.1 เพศ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรตำบล ในภาคตะวันตกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 84.80 และเป็นเพศหญิงเพียงร้อยละ 15.20

1.2 อายุ

ผลการศึกษพบว่า เกษตรตำบลส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-38 ปี (ร้อยละ 65.60) รองลงมา มีอายุระหว่าง 21-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.20 อายุระหว่าง 39-47 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.20 ปี ตามลำดับ อายุเฉลี่ย 33 ปี

1.3 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของเกษตรกรตำบลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 54.40 และจบการศึกษาระดับประโยควิชาชั้นสูง (ปวส.) นอกนั้นเป็นผู้มีการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 45.60

1.4 ระยะเวลาในการทำงาน

ผลการศึกษพบว่า มีเกษตรกรตำบลคิดเป็นร้อยละ 44 ที่มีระยะเวลาทำงานระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.20 ส่วนเกษตรกรตำบลที่มีระยะเวลาทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีเพียง 16.80 โดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรตำบลมีระยะเวลาทำงาน 13.96 ปี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1. ลักษณะพื้นฐานของเกษตรกรตำบล

ลักษณะพื้นฐานของเกษตรกรตำบล	จำนวน (คน) N = 125	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	106	84.80
หญิง	19	15.20
2. อายุ (ปี)		
21 - 29	24	19.20
30 - 38	82	65.60
39 - 47	19	15.20
	$\bar{X} = 33.64$	R = 21 - 47
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	57	45.60
ปริญญาตรี	68	54.40
4. ระยะเวลาในการทำงาน (ปี)		
1 - 5	24	19.20
6 - 10	46	36.80
11 - 20	53	42.40
	$\bar{X} = 13.96$	R = 1 - 20

1.5 จำนวนโครงการส่วนใหญ่ที่รับผิดชอบ

เกษตรตำบลมีจำนวนโครงการที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน 1-5 โครงการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.60 รองลงมารับผิดชอบระหว่าง 6-10 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 18.40 รับผิดชอบระหว่าง 11-15 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 12 และมีเกษตรตำบลที่รับผิดชอบมากกว่า 15 โครงการ เพียงร้อยละ 1.60 นอกจากนี้เกษตรตำบลที่ยังไม่ได้รับผิดชอบโครงการอีก คิดเป็นร้อยละ 6.40 โดยเฉลี่ยเกษตรตำบล 1 คน รับผิดชอบ 5 โครงการ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2. จำนวนโครงการในความรับผิดชอบของเกษตรตำบล ปี 2534

จำนวนโครงการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีโครงการรับผิดชอบ	8	6.40
1 - 5 โครงการ	77	61.60
6 - 10 โครงการ	23	18.40
11 - 15 โครงการ	15	12.00
16 - 20 โครงการ	2	1.60
รวม	125	100.00

$$\bar{X} = 5$$

$$R = 0 - 20$$

1.6 พื้นที่ทำการเกษตรในความรับผิดชอบ

เกษตรตำบลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.60) รับผิดชอบพื้นที่ทำการเกษตร 10,000 ไร่ รองลงมา (ร้อยละ 22.40) รับผิดชอบระหว่าง 5,600 ไร่ - 10,000 ไร่ ที่เหลือ (ร้อยละ 2.40) ยังไม่ได้รับผิดชอบการเกษตรเพราะเพิ่งได้ทำงานเป็นครั้งแรก กำลังอยู่ระหว่างการทดลองปฏิบัติงานราชการของกรมส่งเสริมการเกษตร (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรในความรับผิดชอบของเกษตรตำบล

จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีพื้นที่รับผิดชอบ	3	2.40
1,000 - 5,000	7	5.60
5,001 - 10,000	28	22.40
สูงกว่า 10,000	87	69.60
รวม	125	100.00

$$\bar{X} = 33,546 \text{ ไร่} \quad R = 0 - 471,000 \text{ ไร่}$$

1.7 ลักษณะของพื้นที่

เกษตรตำบลส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.40 อยู่ในเขตรับน้ำชลประทาน ที่เหลือ ร้อยละ 34.60 ไม่อยู่ในเขตรับน้ำชลประทาน เกษตรตำบลที่อยู่ในเขตรับน้ำชลประทานนั้นสามารถแยกเป็น 3 ลักษณะ คือ สามารถใช้น้ำชลประทานในฤดูแล้งเกินร้อยละ 60 ของพื้นที่รับน้ำ ร้อยละ 42.40 อยู่ในเขตรับน้ำจากชลประทานและสามารถใช้น้ำในฤดูแล้งได้น้อยกว่าร้อยละ 60 ของพื้นที่รับน้ำ ร้อยละ 16.00 และ อยู่ในเขตรับน้ำชลประทานแต่ไม่สามารถใช้น้ำในฤดูแล้งได้ ร้อยละ 7.20 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4. สภาพพื้นที่ในความรับผิดชอบของเกษตรตำบล

สภาพพื้นที่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พื้นที่ในเขตรับน้ำชลประทานและสามารถใช้น้ำในฤดูแล้งได้เกินร้อยละ 60	53	42.40
พื้นที่ในเขตรับน้ำจากชลประทานและสามารถใช้น้ำในฤดูแล้งได้น้อยกว่าร้อยละ 60	20	16.00
พื้นที่ในเขตรับน้ำจากชลประทานแต่ไม่สามารถใช้น้ำในฤดูแล้งได้	9	7.00
พื้นที่นอกเขตรับน้ำชลประทาน	43	34.60
รวม	125	100.00

ทัศนคติของเกษตรตำบลที่มีต่อการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร

ตอนที่ 2 ทัศนคติของเกษตรตำบลที่มีต่อระบบการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรตำบลมีทัศนคติต่อระบบการนิเทศงานในระดับค่อนข้างสูง เฉลี่ย 3.97 โดยแยกเป็นประเด็นดังนี้คือ

1. เกษตรตำบลส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อหัวข้อของการนิเทศงานค่อนข้างสูงมีระดับทัศนคติเฉลี่ย 4.05 โดยมีทัศนคติเห็นด้วยกับการนิเทศงานด้านการดำเนินการโครงการต่าง ๆ มากที่สุด มีทัศนคติเฉลี่ย 4.30 รองลงมาคือด้านการจัดทำแปลงส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติเฉลี่ยระดับ 4.28 ส่วนเนื้อหาสาระการนิเทศงานที่เกษตรตำบลมีทัศนคติเฉลี่ยระดับเห็นด้วยด้วยที่สุดคือ ความเห็นที่ว่าการนิเทศงานควรจะเป็นเรื่องการอบรม

รายปักษ์มีทัศนคติเฉลี่ย 3.81 และการนิเทศงาน ควรจะนิเทศในสาระการเชื่อมเกษตรกร
ค่าทัศนคติเฉลี่ยระดับ 3.81 ตามลำดับ

2. ด้านทัศนคติของเกษตรกรต่อการดำเนินงานนิเทศงาน เกษตรตำบล
ส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วยค่อนข้างสูงที่ทัศนคติเฉลี่ย 3.94 โดยแยกประเด็นที่เห็นด้วยอันดับ
แรกคือ ความพร้อมของเกษตรกรตำบลที่มีความพร้อมที่จะรับฟังเนื้อหาสาระวิชาการที่เจ้าหน้าที่
บริหารงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ นิเทศงานด้วยความตั้งใจมีทัศนคติเฉลี่ย
ระดับ 4.18 รองลงมาเป็นทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการ
เกษตรระดับอำเภอมานิเทศงานของท่านให้ทราบเสมอ มีทัศนคติระดับเฉลี่ย 4.10 และ
เกษตรกรตำบลได้นำเอาข้อเสนอแนะในการนิเทศงานจากเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการ
เกษตรระดับอำเภอไปแก้ไขเสมอ มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 4.10 ตามลำดับ

3. เกษตรตำบลส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อวิธีการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร
ค่อนข้างสูง มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.88 โดยมีทัศนคติเห็นด้วยกับการที่เกษตรกรอำเภอควรจะมี
มีหน้าที่นิเทศงานด้านการบริหารงาน การบริหารโครงการและการปฏิบัติตามระบบ ส่ง
เสริมการเกษตรมากที่สุดมีระดับทัศนคติเฉลี่ย 4.42 รองลงมา การนิเทศงานของเจ้า
หน้าที่บริหารงานระดับอำเภอควรมีการกำหนดการรายงานไว้ด้วย เพื่อประโยชน์การปรับ
ปรุงแก้ไข มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 4.33 จากผลการศึกษา เป็นที่น่าสังเกตว่าเกษตรกรตำบล
มีทัศนคติเห็นด้วยกับการที่นักวิชาการจากสำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคไม่จำเป็นต้อง
ร่วมนิเทศกับอำเภอ น้อยที่สุดมีระดับทัศนคติเฉลี่ย 2.83 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการ นิเทศ
งานส่งเสริมการเกษตรในประเด็นวิธีการนิเทศจะต้องมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยนักวิชา
การเกษตรร่วมนิเทศกับเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอด้วยทุกครั้ง

4. เกษตรตำบลส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อการใช้ประโยชน์จากการนิเทศส่งเสริม
การเกษตรปานกลาง มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.11 โดยเห็นด้วยในเรื่องการนำเอาข้อเสนอ
แนะในการนิเทศงานจากเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอไปแก้ไขมาก
ที่สุด มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 4.10 และเกษตรกรตำบลเห็นด้วยในเรื่องการนิเทศงานของเจ้า
หน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ ไม่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ
การปฏิบัติงานของท่านในระดับปานกลาง มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 2.42 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5. ทศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อระบบการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ

ทศนคติของเกษตรกรตำบล	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
ต่อระบบนิเทศงานส่งเสริมฯ							
1. ทศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อหัวข้อการนิเทศ							
เกษตรกรอำเภอ และ/หรือผู้ช่วยเกษตรกรอำเภอ							
ตรวจนิเทศงานในหัวข้อต่อไปนี้							
1.1 การฝึกอบรมราย	20	61	20	24	0	3.81	0.69
ปีักษ์	(16.00)	(48.80)	(16.00)	(19.20)	(0.00)		
1.2 การเยี่ยมเกษตรกร	26	78	10	11	0	3.81	0.69
	(20.80)	(62.40)	(8.00)	(8.80)	(0.00)		
1.3 การคัดเลือกและ	21	71	13	18	2	4.04	0.61
ใช้ประโยชน์จาก	(16.80)	(56.80)	(10.40)	(14.40)	(1.60)		
เกษตรกรผู้นำ							
1.4 วิธีการ และ	30	79	6	9	1	4.11	0.60
เทคนิคการส่ง-	(24.00)	(63.20)	(4.80)	(7.20)	(0.80)		
เสริมรวมทั้งการ							
ใช้สื่อทัศนูปกรณ์							
ในการส่งเสริม							
1.5 การจัดทำแปลงส่ง	41	78	5	1	0	4.28	0.55
เสริม	(32.80)	(62.40)	(3.20)	(0.80)	(0.00)		
1.6 การดำเนินการ	47	68	9	1	0	4.30	0.61
โครงการต่าง ๆ	(37.60)	(54.40)	(7.20)	(0.80)	(0.00)		

ตารางที่ 5. (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรตำบล	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
ต่อระบบนิเวศงานส่งเสริมฯ							
1.7 การใช้ประโยชน์ และการบำรุง รักษาครุภัณฑ์และ บ้านพักของท่าน	23 (18.40)	85 (68.00)	10 (8.00)	7 (5.00)	0 (0.00)	4.05	0.57
1.8 งานโครงการ พิเศษอื่น ๆ เช่น กอล์ฟ., ออฟป. ฯลฯ	24 (19.20)	83 (66.40)	12 (9.60)	6 (4.80)	0 (0.00)	4.05	0.58
คะแนนรวมเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อเนื้อหาหัวข้อการนิเทศ						4.05	0.61
2. ทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อการดำเนินการนิเทศ							
2.1 เมื่อเกษตรกรอำเภอ มานิเทศงานท่าน ท่านมีความรู้สึก กระตือรือร้นและ พร้อมที่จะแสดง ปัญหาในการ ปฏิบัติงานของท่าน ให้ทราบเสมอ	31 (24.80)	76 (60.80)	13 (10.40)	5 (4.00)	0 (0.00)	4.10	0.62

ตารางที่ 5. (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรตำบล	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
ต่อระบบนิเทศงานส่งเสริมฯ							
2.2 ท่านมีความพร้อมที่จะรับฟังเนื้อหาสาระวิชาการที่เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ นิเทศงานด้วยความตั้งใจ	36 (28.80)	76 (60.80)	11 (8.80)	2 (1.60)	0 (0.00)	4.18	0.60
2.3 เกษตรอำเภอควรนิเทศงานเกษตรกรตำบลซ้ำคนเดิม	6 (4.80)	35 (28.00)	22 (17.60)	51 (40.80)	11 (8.80)	3.38	0.58
2.4 ผู้ช่วยเกษตรอำเภอควรจะนิเทศงานด้านสถาบันเกษตรกร เคหกิจเกษตรและ การปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร	19 (15.20)	99 (79.20)	7 (5.60)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.10	0.45

ตารางที่ 5. (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรตำบล	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
ต่อระบบนิเทศงานส่งเสริมฯ							
2.5 การนิเทศงานของ เกษตรกรอำเภอไม่มี เนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อการ ปฏิบัติงานของ ท่าน	4 (18.40)	16 (68.00)	25 (8.00)	63 (5.00)	17 (0.00)	3.19	0.47
คะแนนรวมเฉลี่ยทัศนคติต่อการดำเนินการนิเทศ						3.94	0.52
3. <u>ทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อวิธีการนิเทศ</u>							
3.1 เกษตรอำเภอควร จะมีหน้าที่นิเทศงาน ด้านการบริหารงาน การบริหารโครงการ และการปฏิบัติงาน ตามระบบส่งเสริม การเกษตร	55 (44.00)	67 (53.60)	1 (0.80)	1 (0.80)	1 (0.80)	4.42	0.56

ตารางที่ 5. (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรตำบล	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
ต่อระบบนิเทศงานส่งเสริมฯ							
3.2 ในการนิเทศแต่ละ ครั้งหากมีนักวิชา- การจากสำนักงาน เกษตรจังหวัดมาร่วม นิเทศกับเกษตรอำเภอ จะเป็นการดียังยิ่ง	43 (34.40)	72 (57.60)	8 (6.40)	1 (0.80)	1 (0.80)	4.24	0.68
3.3 ในการไปนิเทศแต่ ละครั้ง เกษตร อำเภอหรือผู้ช่วยเกษตร อำเภอไปนิเทศงาน ท่านเพียงคนเดียว คนใดคนหนึ่งก็เพียง พอแล้ว	17 (13.60)	65 (52.00)	12 (9.60)	29 (23.20)	2 (1.60)	3.53	1.04
3.4 นักวิชาการจาก สำนักงานส่งเสริม การเกษตรภาคฯ ไม่จำเป็นจะต้อง ร่วมนิเทศกับอำเภอ	7 (5.06)	32 (25.60)	24 (19.20)	57 (45.60)	5 (4.00)	2.83	1.04

ตารางที่ 5. (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรตำบล	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
ต่อระบบนิเทศงานส่งเสริมฯ							
3.5 ท่านต้องการทราบ ล่วงหน้าว่าเจ้า- หน้าที่บริหารงาน ส่งเสริมการเกษตร ระดับอำเภอจะมา นิเทศก่อนเมื่อใด	39 (31.20)	58 (46.40)	9 (7.20)	17 (13.60)	2 (1.60)	3.92	1.04
3.6 หากเกษตรกรอำเภอ มานิเทศทุกเดือน จะเป็นผลดีต่อการ ปฏิบัติงาน ของท่าน	36 (28.80)	71 (56.80)	12 (9.60)	6 (4.80)	0 (0.00)	4.10	0.76
3.7 โดยปกติท่านและ เพื่อนเกษตรกรตำบล อื่น ๆ ควรจะได้ รับการนิเทศงาน จากเกษตรกรอำเภอ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	43 (34.40)	73 (58.40)	6 (4.80)	3 (2.40)	0 (0.00)	4.25	0.66

ตารางที่ 5. (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรตำบล	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
ต่อระบบนิเทศงานส่งเสริมฯ							
3.8 ท่านเห็นว่าการ เยี่ยมเยือนเกษตรกร กรและการฝึกอบรม รายปักษ์ มีความ เหมาะสมดีแล้ว	21 (34.40)	60 (58.40)	12 (4.80)	6 (2.40)	0 (0.00)	4.10	0.76
3.9 การนิเทศงานของ เกษตรกรอำเภอควรมี การกำหนดการรายงาน ไว้ด้วยเพื่อประโยชน์ การปรับปรุงแก้ไข	45 (36.00)	76 (60.80)	4 (3.20)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.33	0.54
3.10 ท่านคิดว่า กำหนดรูปแบบการ นิเทศงานเป็นสิ่ง ต้องมีการปรับปรุง แก้ไขอยู่เสมอตาม นโยบายของภาคฯ กรมส่งเสริมการเกษตร	45 (36.00)	76 (60.80)	4 (3.20)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.33	0.54

ตารางที่ 5. (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรตำบล	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
ต่อระบบนิเทศงานส่งเสริมฯ							
3.11 ท่านคิดว่า การกำหนด พื้นที่เกษตรกรรมมีการ หมุนเวียนตามสายงาน การปฏิบัติงาน	34 (27.20)	65 (52.00)	14 (10.40)	12 (9.60)	-	3.97	0.88
คะแนนรวมเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อวิธีการการนิเทศ						3.88	0.80
4. ทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อการใช้ประโยชน์จากการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร							
4.1 เกษตรอำเภอมานิเทศ งานท่าน ส่วนใหญ่มักจะ ใช้การบอกเล่าด้วย วาจา ไม่มีการบันทึกเป็น ลายลักษณ์อักษร จึงทำ ให้ท่าน ไม่ได้ใช้ประโยชน์ จากการนิเทศงานได้ อย่างเต็มที่	8 (6.40)	32 (25.60)	23 (18.40)	53 (42.40)	9 (7.20)	2.82	1.10
4.2 ท่านได้นำเอาข้อเสนอ แนะในการนิเทศงาน จากเจ้าหน้าที่บริหารงาน ส่งเสริมการเกษตรระดับ อำเภอไปแก้ไขเสมอ	19 (15.20)	99 (79.20)	7 (5.60)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.10	0.45

ตารางที่ 5. (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรตำบล	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
ต่อระบบนิเทศงานส่งเสริมฯ							
4.3 การนิเทศงานของเจ้าหน้าที่ที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ ไม่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของท่าน	4 (3.20)	16 (12.80)	25 (20.00)	63 (50.40)	17 (13.60)	2.42	0.99
คะแนนรวมเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อการใช้ประโยชน์จากการนิเทศ						3.11	0.84
คะแนนรวมเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อระบบนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรทั้งหมด						3.97	0.76

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 3 ทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ

ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรตำบลส่วนใหญ่มีทัศนคติค่อนข้างสูงต่อการนิเทศงานของเกษตรกรอำเภอ โดยมีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.84 โดยแยกประเด็นได้ดังนี้ คือ

1. ด้านความเป็นผู้นำเกษตรกรตำบลส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อเกษตรกรอำเภอ ค่อนข้างสูงมีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.84 ความคิดริเริ่มโครงการส่งเสริมการเกษตรใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.87 และมีทัศนคติต่อตัวเกษตรกรอำเภอ มีความสามารถเพียงพอ

ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นทั่วทั้งที่มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.87 เท่ากัน และมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำในเรื่องความอดทนในการปฏิบัติงานส่งเสริมผู้ได้บังคับบัญชาที่ทำงานจริง ในระดับรองลงมา มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.78 ตามลำดับ

2. ด้านการปฏิบัติตัวของเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตร เกษตรตำบลมีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตรค่อนข้างสูง มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 4.01 โดยแยกเป็น ในประเด็นการแต่งกายความและเหมาะสม มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 4.14 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ มีกิริยาสุภาพอ่อนโยนกับบุคคลทั่วไปมีระดับทัศนคติเฉลี่ย 4.12 การพูดกับเกษตรตำบลและผู้อื่นด้วยความเป็นกันเองมีระดับทัศนคติเฉลี่ย 4.07 ความตรงต่อเวลา มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.94 และการปฏิบัติต่อเกษตรตำบลและกับผู้ได้บังคับบัญชาที่ดัดเทียมกัน มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.79 ตามลำดับ

3. ด้านความสามารถในการนิเทศของเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตร เกษตรตำบลมีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตรค่อนข้างสูง มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.88 โดยแยกเป็นการส่งการเพื่อปฏิบัติงานเข้าใจเรื่องราวได้อย่างชัดเจน มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.98 รองลงมา วิธีการพูดที่ทำให้สนใจเสมอ มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.94 ความสามารถในการวิจารณ์สิ่งที่สังเกตเห็นเพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.92 การให้ความรู้และคำแนะนำอย่างสม่ำเสมอเพื่อหวังให้งานสำเร็จ มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.90 ความพร้อมและความกระตือรือร้นต่องานในหน้าที่มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.86 และความสามารถในการติดตามงานโครงการแนะนำและให้กำลังใจ มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.71 ตามลำดับ

4. เกษตรตำบลส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อความมีมนุษยสัมพันธ์ ของเกษตรอำเภอในระดับค่อนข้างสูง มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.86 โดยแยกเป็นความสามารถเข้ากับบุคคลได้ดี มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.96 รองลงมาความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.87 การให้ความเคารพนับถือยกย่อง ความรู้ ความสามารถ ความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.83 มีความสังเกตและให้ความสนใจต่อสิ่งรอบตัวดี มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.79 และมีความเข้าใจงานดี แต่ไม่เคยมีการประเมินผลหรือปรับปรุงตนเองให้เหมาะสม มีระดับทัศนคติเฉลี่ย 3.13 จากข้อมูลดังกล่าวเป็นที่น่าสังเกตว่าในการนิเทศงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตรมีความเข้าใจงานดี แต่

มีการประเมินผลหรือปรับปรุงตนเองตามความเหมาะสม ดังนั้นเกษตรกรอำเภอจึงควรมีการประเมินผลหรือปรับปรุงตนเองก่อนการไปเฝ้าผลงานเกษตรตำบลอยู่ตลอดเวลา ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ทศนคติของเกษตรตำบลที่มีต่อเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ

ทัศนคติของเกษตรตำบลต่อเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
1. <u>ทัศนคติของเกษตรตำบลที่มีต่อความเป็นผู้นำของเกษตรกรอำเภอ</u>							
1.1 เกษตรอำเภอมีความคิดริเริ่มโครงการส่งเสริมการเกษตรใหม่ ๆ อยู่เสมอ	22 (17.50)	69 (55.20)	30 (24.00)	4 (3.20)	0	3.87	0.73
1.2 เกษตรอำเภอมีความสามารถเผชิญปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นทันทั่วทั้ง	24 (19.20)	71 (56.80)	23 (18.40)	4 (3.20)	3 (2.40)	3.87	0.8
1.3 เกษตรอำเภอมีความเชื่อมั่นตนเองในการสอนและแนะนำท่านในการปฏิบัติงาน	18 (14.40)	78 (62.40)	23 (16.40)	5 (4.00)	1 (0.80)	3.85	0.86

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรต่อบลต่อ เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริม การเกษตร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
1.4 เกษตรอำเภอมีความ อดทนในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมผู้ได้บังคับบัญชา (16.8) ที่ทำงานจริง	21 (16.8)	68 (54.4)	27 (21.6)	5 (4.0)	4 (3.2)	3.78	0.89
1.5 เกษตรอำเภอมีความ พร้อมอยู่เสมอในการ รับฟังความคิดเห็นปัญหา และยินดีช่วยทำนุส่งเสริม	21 (16.8)	68 (54.4)	27 (21.6)	5 (4.0)	4 (3.2)	3.78	0.89
คะแนนรวมเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรต่อบลต่อความเป็นผู้นำของเจ้าหน้าที่เทศงาน ส่งเสริมการเกษตร						3.84	0.85
2. ทัศนคติของเกษตรกรต่อบลที่มีต่อการปฏิบัติตัวของเจ้าหน้าที่บริหารการส่งเสริมการเกษตร							
2.1 เกษตรอำเภอบริการดีต่อ ท่านที่ติดเทียมกับผู้บังคับ บัญชาคนอื่น ๆ	24 (19.20)	66 (52.80)	24 (19.20)	7 (5.60)	4 (3.20)	3.79	0.93
2.2 เกษตรอำเภอดูดี สุภาพและเหมาะสม	29 (23.20)	87 (69.60)	7 (5.60)	2 (1.60)	0	4.14	0.58

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อ เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริม การเกษตร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
2.3 เกษตรอำเภอมีกิริยา สภาพอันไหนกับบุคคล ทั่วไป	36 (28.80)	71 (56.80)	16 (12.80)	1 (0.80)	1 (0.80)	4.12	0.71
2.4 เกษตรอำเภอมี่ความ ตรงต่อเวลา	31 (24.80)	64 (51.20)	23 (18.40)	6 (4.80)	1 (0.80)	3.94	0.84
2.5 เกษตรอำเภอมี่จะพูด กับท่านและผู้อื่นด้วย ความเป็นกันเอง	34 (27.20)	76 (60.80)	8 (6.40)	4 (3.20)	3 (2.40)	4.07	0.82
คะแนนรวมเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อการปฏิบัติตัวของเจ้าหน้าที่บริหาร งานส่งเสริมการเกษตร						4.01	0.77
3. <u>ทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อความสามารถในการนิเทศของเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตร</u>							
3.1 เกษตรอำเภอมี่ความ พร้อมและการกระตือ รือรับต่องานในหน้าที่	26 (20.80)	65 (52.00)	26 (20.80)	7 (5.60)	1 (0.80)	3.86	0.84

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อ เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริม การเกษตร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
3.2 เกษตรอำเภอมักมีวิธี การพูดที่ทำให้ท่านสนใจ และปฏิบัติตาม ไม่ว่าจะ เป็นการสั่งการในที่ ประชุมหรือที่อื่น ๆ	32 (25.60)	63 (50.40)	23 (18.40)	5 (4.00)	2 (1.60)	3.94	0.86
3.3 เกษตรอำเภอบุคคลสั่งการ เพื่อปฏิบัติงาน ท่าน สามารถเข้าใจเรื่อง ราวได้ดี อย่างชัดเจน	21 (16.80)	87 (69.60)	12 (9.60)	4 (3.20)	1 (0.80)	3.98	0.68
3.4 เกษตรอำเภอมีความ สามารถในการติดตาม งาน โครงการแนะนำ และให้กำลังใจท่านอยู่ เสมอ	23 (18.40)	74 (59.20)	24 (19.20)	3 (2.40)	1 (0.80)	3.92	0.74
3.5 เกษตรอำเภอมีความ สามารถในการวิจารณ์ สิ่งที่สังเกตเห็น เพื่อ ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง ให้ดีขึ้น	18 (14.40)	65 (52.00)	33 (26.40)	6 (4.80)	3 (2.40)	3.71	0.86

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อ เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริม การเกษตร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
3.6 เกษตรอำเภอยังให้ ความรู้และคำแนะนำ แก่เกษตรกรตำบลเสมอ เพื่อหวังให้งานดังกล่าว สำเร็จทุกครั้งทั้งออก นี้เทศ	21 (16.80)	76 (60.80)	24 (19.20)	3 (2.40)	1 (0.80)	3.90	0.72
คะแนนรวมเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อความสามารถในการนิเทศของ เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตร						3.88	0.78
4. ทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อความมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตร							
4.1 เกษตรอำเภอสื่อสาร เข้ากับบุคคลได้ดี	28 (22.40)	75 (60.00)	15 (12.00)	3 (2.40)	4 (3.20)	3.96	0.86
4.2 เกษตรอำเภอมีความ เข้าใจและเห็นอก เห็นใจผู้ร่วมงาน	27 (21.60)	64 (51.20)	28 (22.40)	3 (2.40)	3 (2.40)	3.87	0.86
4.3 เกษตรอำเภอมีความ เข้าใจงานดีแต่ไม่เคยมี การประเมินผลหรือ ปรับปรุงตนเองให้เหมาะสม	9 (7.20)	41 (32.80)	42 (33.60)	23 (18.40)	10 (8.00)	3.13	0.90

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อ เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริม การเกษตร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1		
4.4 เกษตรอำเภอมักให้ความ เคารพนับถือยกย่อง ความรู้ ความสามารถ ความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน เสมอ	23 (18.40)	73 (58.40)	18 (14.40)	7 (5.60)	4 (3.20)	3.83	0.90
4.5 เกษตรตำบลคิดว่า เกษตรอำเภอมีความ สังเกตและให้ความ สนใจต่อสิ่งรอบตัวดีมาก	16 (12.80)	75 (60.00)	27 (21.60)	6 (4.80)	1 (0.80)	3.79	0.75
คะแนนรวมเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อความมีมนุษยสัมพันธ์ของ เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการเกษตร						3.86	1.12
คะแนนรวมเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมการ เกษตร ทั้งหมด						3.86	0.81

ตอนที่ 4 การพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อ
การนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร

จากการวิเคราะห์ทางสถิติ ค่าไคสแคว์เท่ากับ 1.76 ซึ่งน้อยกว่าค่า
ไคสแคว์ในตารางที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

แสดงว่าเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อการนิเทศงาน
ส่งเสริมการเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเห็นได้ว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ไม่เป็นความจริง
(ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อการนิเทศงาน
ส่งเสริมการเกษตร

เพศ	ทัศนคติ			รวม
	สูง (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	ต่ำ (ร้อยละ)	
ชาย	2 (1.89)	39 (36.79)	65 (61.32)	106 (100.00)
หญิง	1 (5.26)	9 (47.37)	9 (47.37)	19 (100.00)
รวม	3 (2.40)	48 (38.40)	74 (59.20)	125 (100.00)

$$X^2 = 1.76$$

สมมติฐานที่ 2 ระยะเวลาในการทำงานมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร

จากการวิเคราะห์ทางสถิติ ค่าไคสแควร์เท่ากับ 2.29 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ในตารางที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าระยะเวลาในการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร ซึ่งแสดงว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ไม่เป็นความจริง (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8. ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการทำงานกับทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร

ระยะเวลาการทำงาน	ระดับทัศนคติ			รวม
	สูง (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	ต่ำ (ร้อยละ)	
ต่ำกว่า 5 ปี	6 (28.57)	13 (61.90)	2 (9.52)	21 (100.00)
5-10 ปี	22 (44.90)	25 (51.02)	2 (4.80)	49 (100.00)
11 ปีขึ้นไป	16 (29.09)	37 (67.27)	2 (3.64)	55 (100.00)
รวม	44 (35.20)	75 (60.00)	6 (4.80)	125 (100.00)

$$X^2 = 2.29$$

สมมติฐานที่ 3 ลักษณะของพื้นที่ ๆ รับผิดชอบมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของ
เกษตรกรตำบลต่อการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร

จากการวิเคราะห์ทางสถิติ ค่าไคสแควร์เท่ากับ 3.75 ซึ่งน้อยกว่าค่า
ไคสแควร์ในตารางที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าพื้นที่รับผิดชอบไม่มีความสัมพันธ์กับ
ทัศนคติต่อการนิเทศงาน ซึ่งจะเห็นได้ว่า สมมติฐานที่ตั้งไว้ไม่เป็นความจริง (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9. ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่รับผิดชอบกับทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อการ
นิเทศงานส่งเสริมการเกษตร

พื้นที่รับผิดชอบ	ระดับทัศนคติ			รวม
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	
ตำบลที่อยู่ในเขตชลประทาน	31 (37.80)	47 (57.32)	4 (4.88)	82 (100.00)
ตำบลที่อยู่นอกเขตชลประทาน	13 (30.23)	28 (65.12)	2 (4.65)	43 (100.00)
รวม	44 (35.20)	75 (60.00)	6 (4.80)	125 (100.00)

$$X^2 = 3.75$$

สมมติฐานที่ 4 ระดับการศึกษาของเกษตรกรตำบล มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อการส่งเสริมการเกษตร

จากการวิเคราะห์ทางสถิติ ค่าไคสแควร์เท่ากับ 0.40 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ในตารางที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่า ระดับการศึกษาของเกษตรกรตำบล ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการนิเทศงาน จะเห็นได้ว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ไม่เป็นความจริง (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร

ระดับการศึกษา	ระดับทัศนคติ			รวม
	สูง (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	ต่ำ (ร้อยละ)	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	20 (35.09)	35 (61.40)	2 (3.51)	57 (100.00)
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	24 (35.29)	40 (58.82)	4 (5.88)	68 (100.00)
รวม	44 (35.20)	75 (60.00)	6 (4.80)	125 (100.00)

$$X^2 = 0.40$$

สมมติฐานที่ 5 ปริมาณงานของเกษตรกรตำบลมีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติของ
เกษตรกรตำบลต่อการนิเทศงาน

จากการวิเคราะห์ทางสถิติ ค่าไคสแควร์เท่ากับ 4.82 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ในตารางที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าปริมาณงานของเกษตรกรตำบลที่ได้รับผิดชอบ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร ซึ่งจะเห็นว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ไม่เป็นความจริง (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11. ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณงานกับทัศนคติของเกษตรกรตำบลที่มีต่อการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร

รายละเอียดปริมาณงานของ เกษตรกรตำบล	ระดับทัศนคติ			รวม
	สูง (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	ต่ำ (ร้อยละ)	
ต่ำกว่า 5 โครงการ	30 (35.29)	49 (57.65)	6 (7.00)	85 (100.00)
6-10 โครงการ	10 (43.48)	13 (56.52)	0 (0.00)	23 (100.00)
11 โครงการขึ้นไป	4 (23.53)	13 (76.47)	0 (0.00)	17 (100.00)
รวม	44 (35.20)	75 (60.00)	6 (4.80)	125 (100.00)

$$X^2 = 4.82$$

ตอนที่ 5 ปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรตำบลต่อการนิเทศงาน ซึ่งเกษตรตำบลมีปัญหาและอุปสรรคดังต่อไปนี้ การนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรมักนิเทศในเรื่องที่ไม่เป็นปัญหาและไม่นิเทศต่อเนื่อง ไม่ตรงเวลา ร้อยละ 21.5 รองลงมา การนิเทศส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบการตรวจงานและจับผิดเกษตรตำบลมากกว่า ร้อยละ 18.5 และการนิเทศงานไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า ไม่มีการวางแผนและไม่มีการติดตามประเมินผล ร้อยละ 18.5 เท่ากัน ผู้นิเทศยึดติดกับความคิดเห็นของตนเอง ไม่ประเมินตามความเป็นจริง ไม่นิเทศงานในพื้นที่ไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรตำบลทำให้ไม่ทราบปัญหาที่แท้จริง ร้อยละ 16.9 และผู้นิเทศสร้างประเด็นมากเกินไปทำให้เกษตรตำบลสับสน ร้อยละ 4.6 และในการนิเทศงาน ไม่มีเจ้าหน้าที่นิเทศเกี่ยวกับเคหกิจเกษตร ร้อยละ 32.1 ตามลำดับ

ส่วนประเด็นข้อเสนอแนะ เกษตรตำบลมีข้อเสนอแนะในด้านการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร เรียงลำดับดังนี้ ควรเร่งรัดแก้ไขข้อบกพร่องการนิเทศให้รวดเร็วตรงเวลา ยุติธรรมและสม่ำเสมอ มากที่สุดร้อยละ 32.1 รองลงมาให้ กรมส่งเสริม, ภาคฯ จัดนิเทศมีอวามอบเขตของงานให้รัดกุม ง่ายต่อการติดตามงานไม่ควรเร่งรัดมาก ร้อยละ 24.5 ควรปรับปรุงวิธีการนิเทศให้สะดวกและสร้างขวัญและกำลังใจร้อยละ 24.5 เท่ากัน ควรให้ปรับปรุงบทบาทของผู้นิเทศให้รับการอบรมเป็นทิศทางเดียวกัน ร้อยละ 15.1 และควรแจ้งให้ผู้ถูกนิเทศทราบล่วงหน้าเพื่อเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 3.8 ตามลำดับ ดังตารางที่ 12 และ 13

ตารางที่ 12. ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรตำบลที่มีต่องานนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร

ปัญหา	จำนวน (N = 65)	ร้อยละ	อันดับ
1. การนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร มักจะมีเหตุในช่วงที่ไม่มีปัญหาและ ไม่มีเหตุต่อเนื่อง ไม่ตรงเวลา	14	21.5	1
2. การนิเทศงานส่วนใหญ่จะเป็น รูปแบบการตรวจงานและจับ ผิดเกษตรกรตำบลมากกว่า	12	18.5	2
3. การนิเทศงานไม่แจ้งให้ทราบ ล่วงหน้า ไม่มีการวางแผนและ ไม่มีการติดตามประเมินผล	12	18.5	2
4. ผู้นิเทศ ยึดติดกับความคิดเห็น ของตนเอง ไม่ประเมินตาม ความเป็นจริง ไม่นิเทศงาน ในพื้นที่ ไม่ตรงกับความต้อง การของ เกษตรตำบลทำให้ ไม่ทราบปัญหาที่แท้จริง	11	16.9	4
5. ผู้นิเทศไม่มีความรู้ความ สามารถทำให้ขาดกำลังขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่	11	16.9	4
6. ผู้นิเทศ สร้างประเด็นมาก เกินไปทำให้ เกษตรตำบลสับสน	3	4.6	6
7. ในการนิเทศงาน ไม่มีเจ้าหน้าที่ นิเทศเกี่ยวกับงานเทคนิคเกษตร	2	3.1	7

ตารางที่ 13. ข้อเสนอแนะของเกษตรกรตำบลในการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (N = 53)	ร้อยละ	อันดับ
1. ควรเร่งรัดแก้ไขข้อบกพร่อง การนิเทศให้รวดเร็วตรงตาม เวลา ให้จริงจัง, ยุติธรรม และสม่ำเสมอ	17	32.1	1
2. ให้ กรมฯ ภาค จัดพิมพ์คู่มือ วางขอบเขตของงานให้รัดกุม ง่ายต่อการติดตามงานไม่ควร เร่งรัดมาก	13	24.5	2
3. ควรปรับปรุงวิธีการนิเทศให้ สะดวกและสร้างขวัญและ กำลังใจ	13	24.5	3
4. ควรปรับปรุงบทบาทของผู้ นิเทศให้การอบรมเป็น ทิศทางเดียวกัน	8	15.1	4
5. ควรแจ้งให้ผู้รับการนิเทศทราบ ล่วงหน้าเพื่อเสนอข้อมูลถูกต้อง	2	3.8	5